

po obci, po uliciach vyzivajúcich k odporu proti takvanej slovenskej vláde, slovensky žandarž mäne sa snášli vyspatrat pochateľov, nieč nerisili, preto si vyliačili zlosť na židoch,

Hlinkovej garde najviac oči kľal židovský majetok bol dany pod národnú správu, to ako pripráva na konfiskáciu, jedno je pravda že tyto ľudia neboli obľubení u občanov, preto leba tyto ľudia sa fizickej a vlastiťaťsnej práce strávili, zaobieraťy sa rôznima obchody a spekuláciami a pri tom aj rolnictvom ale sami na rolníkch nepracovaly, nato si majimali ľudy robotníkov, a dňaľy stály robotníkov takvaničich ten čas „biresor“

Do Hlinkovej gardy sa prihlásili va veľkej väčine rolníky sinovia, a niekolko ravedený na sluby chítensy robotníci, tyto išli do HG preto leba sa im slubovaly židovské role a domi, neskôršie ale sa robotníkom role neušli, to si rozdelyli medzi sebou rolnici, a robotníkom zostala iba mrzutosť. Národná správa mala nad hospodárením a hlavne nad obrobenym ťeli dozor, nachádzalo sa tu 8 rodin židovského vierovyznania, boli to nasledovne rodiny:

- 1.) Maximilián Schöffer s manželkou, uistary práce neschopný mal dvoch sinov obydvaia už mali svoje rodini a to:
- 2.) Samuel Schäffer obchodoval pováčene s koňmi, a tiež mal aj role po otcovi a tiež i nojme.

1941.

Odolenie
židov do ko-
rečného
taboru do
Nemecka

38

49

- 3) Rudolf Schäffer, mal obchod s miesaním tovarom,
 4) Marek Schäffer bol rolníkom, mal viac detí, ale ani jeden nepracoval.
 5) Neuhauss. - mal obchod s miesaním tovarom, a obchod s mäsiaestrom.
 6) Samuel Wagner mal obchod s rozbličením tovarom
 7.) Waldner (bratia) tato rodina sa živila: rolnictvom
 a obchodom hovädzieho dobytka, na roľach si robili sami neramestnávaly žiadne nameradne sily,
 8.) Schäffer Jakub dost početná rodina zaobieraťa sa rolnictvom a rôznima obchody,

9) Adler Armin, bol poistnym agentom a obchodníkom este slobodny byval s matkou a s bratom a sestrou.

Tykto 9. židovskych rodin mali spolu 38. ľudí, aby sa mohli ludaci a gardisty zmocniť ich majetkov, rozdeliť si ich role medzi sebou, a tak tiež ich obchodov, navrhli ich vyriest z obci a zaistit ich v koncentračnom tábore označili ich ako žido-bolševikov, ľudi nespokladiví k takv. slovenskemu štátu, proti ktorému ňe ťvá a pôbúry a preto je je potrebné ľim skor zo obce odstranit, a to ihned a ich návrat do obci ňe je nežiaducim a vŕdy.

Tykto 9. rodin bolo vyvzetených z obce do rôznych koncentračných táborov smrty, väčiniu do Nemecka, nič zo seba

si nevzaly iba ľatšie, stehko ľudia sa len 2. osobi vrátily
36. osob bolo usmrtených plinových komorach, ich role si vz-

delili gardisti a ľudaci, domi, (budovy) pridelili týmto ľuďom
dom Schäffer Jakuba dostal Holoman Fašparík

- " - Weiss - Glaser-a	- " -	Karol Peško
- " - Wagner Samuel-a	"	Štefan Osuský
- " - Neuhaussa	- " -	Hatarina Červenková
- " - Schäffer Rudolf-a	- " -	Benedikt Otavec
" Schäffer Samuela	- " -	Albert Slugen
" Váldner Bratia	- " -	Michal Mikula
- " - Schäffer Marek-a	- " -	Cubo Adolf
" Adler Armin-a		Artur Nelchert,

Tie 2. osoby ktoré vrátily boli Váldner Ludek, ktorý
sa cez celú vojnu na rôznych miestach skryval a tak pre-
čkal až koniec vojny, po vojne sa vrátil do obce a pre-
zal svoj dom od Mikula Michala a taktiež svoje role.
druhá osoba bola Magda Adlerová stará žena, po návra-
te s podlomením zdravym poniekolkyh mesiacov zomrela.

Vlada takto slovenského štátu vyhlásila vojnusSSR Uhlásenie vojny
proti SSSR
ako verny spojencie Hitlerovsko fašistického Nemecka,
urobilo to nelibost medzi občanstvom, iba niektorí sa ra-
dovali že teraz nastal pre nich čas, že budú ťmelináriť a
klame ty ktorí azyrovali řídovské majetky, sa tešíli najviac

že už židia neprídu do obce zpäť a takže im ich role a domi zostanú za darmo, v Kultúrnom dome urobili veľkú slávnosť na počest vyhlásenia vojne SSSR a slubujú si výtažky nad bolševickým Ruskom, po boku fašistického Nemecka na slávnosť rečnil veliteľ HG učiteľ, správca, škol, organista Albert Šlugen, a dekan farář Jan Klčo, vo vleku Hitlerovská Tisovskáj spoločnosti nadávaly na komunistov a na Sovjetský Sväz socialistických republik dekan Klčo vyhlásil na tej slávnosti, že „slovenský štát má pevne základy lebo je stavany na skale Petrovej, t.j. na cirkevnom a náboženskom podklade, a nie na pieskovom základe ako Československá republika, a preto má večne trvánie.“

1944

Slovenské národné povstanie

Rok 1944. rok veľkých udalostí pre Slovenský národ, keď sa povstal proti vládnejcej triade fašisticko-ludackej kapitalistickej, slovenská armáda odoprela postupnosť slovenskej vláde, a nechcela bojovať proti SSSR. po boku Hitlerovského nemecka, povstanie začalo v Banských Bystricích, a rozšírylo sa po celom Slovensku, a malo veľký ohlas aj v historických zemiach. Vojsko hlavne na západe opustilo kasárne a nahlilo sa na povstavačske územie, aj keď násu obec prechadzali cele roty vojska z rôznych útvarov, zastavovaly na malé občerstvenie občiania sa k nim chovali ludský a dali sa im najčest.

a oni po nasitenej a občerstvenej pobrali sa ďalej, bola to taká smiesanina, vojsko aj civilí, muži aj ženy, ba bola medzi nimi aj dospievajúca mládež, niektorých občanov odviedly na vozoch koimí na pár kilometrov, vyzieralo to tak ako by tito ludia utekali pred niečakom pochoma. A skutku pochoma sa valila za nimi bola to Nemecká esesácka armáda, ktorú zavolala si takzvaná vlada slovenského štátu na svoju rázhruvu a potlačenie povstavaleckého hnutia na Slovensku. Táto armáda obsadila Bratislavu a postupne Nitru a vietky mestá na západnom a juhovzápadnom Slovensku, až pri Banskej Bystrici na razili na odpor s na ryeklo sa zostavenu povstavalecku armádu, ktorá sa hrdinsky držala v boji proti vatrecom, až asi po dvoch ~~mesiacoch~~ musela ustúpiť pred presilu fašistických horf, jednu časť vojska odviedli do Nemecka a druhá časť ustúpila do hôr do lesov, kde sa zformovala do partizánskych oddiádov a viedla geniu partizánsky boj proti Nemeckej armáde, napadala Nemcov a ničili ich na každom kroku, ničili im sklady vyhadrovaly im cele vlaky čo viesly prísmu municiu a raso-bovanie na front proti SSR. Nemcov bolo o mnoho viac ako partizánov, a zato nemci sa ich báli mali snich strach lebo boli veľmi odvážni, pravda všade im civilné obecenstvo pomáhalo, lebo nenarividelo nemcov vatrecom,

Cele Slovensko bolo obsadené Nemeckou fašistickou armadou, nebolo dediny kde by nebolo byvalo nemeckého vojska, Vôľitelstvo H.G. chcelo pomoc Nemeckej armáde v jej tankom položený, chcelo z mobilizovať gardistov a postaviť do boja proti partizanom, lenže sa im to nepodařilo a Lukáčovce ani jedon gardista nenarukoval, a preto im bol uložený penařitý trest za nedisciplinosť, neuposluchnutie služobného rozhoru,

1945

Operacionacie
práce v obci
na zadržanie
Sovjetskej armády

Front sa blížil, Sovjetská červena armáda nezadržateľne postupovala vpred, a hneď Nemecku armádu vŕňatku pred sebou, v záreji sa to bolo operované, kopali sa hlboké priekopí proti tankom, stavia sa bunkery, guľometne hniera, bola nariadená pravomá povinost na obranu štátu pod dozorom Nemeckej armády aj cez celý chotár obce Lukáčovce sa tiež obdržal od obce Ríšnovce do Novych Sadov (Aša Kert) bolkopany velký rázkop ako prekážka pôdu červenej armáde SSSR. Rázkop tiáhol od hornej strany vinohrada pred kostol, bol vrchom až 6.m. široký a 4.m. hlboký, cez obec v intravilaní sa nekopalo ale obec pripravovala sa urobiť hradisko, (kamenom dlaždenú cestu) a Lukáčovce do Aleksinice, kameni si tam pripraveny na mieste po eštej dĺžke tento

kamen museli obeciať väčšok dovest naopäť do intravila
nu a postaviť z neho obrannú hrádzu 5 m. široku a 3 m.
vysoku, robilo sa väčšo možne na rastavenie výťažného
postupu červenej armády, tato hrádzu z kamena bola
postavená od brehu vedla školu, túto školu cheely
Nemei zbiat lebo stála v ceste v ich plánach malo
tam byť postavene minometne hniezdo, neskôr od
toho upustili a minometne hniezdo urobili pri so-
che Panny Marie blízko cintorína, ďalej od školy cez
potok po Kultúrny dom, bola hrádzka z kamena, od Kal-
tureného domu až po záklumne domi po vedla brehu
boli vhlbene silne kóly do zeme opletene drevom a už
te klinou tak že to vyzieralo ako mur, od tých domov
a medzi ne bol raskopany hlboký protitankový zákop
až po Šilský chotár. Druhy protitankový zákop bol
pred obcou na dolnom konci od Andau, mimo toho
bolo vykopaných a z drevom opernených viac bunkrov
medzi nimi dva boli hlavne a to pri cintoríne jedon
a na dolnom konci dediny na krížnej ceste čo vede
záklumna druhý, na stavbe týchto bunkrov a oporeniu
bol potrebné veľa materiálu, hlavne dreva ktoré sa dovo-
žalo z Pastuchovských a Hlohoveckých lesov, stalo to
veľa nákladov, Nemecká armáda vynaložila väčšo-

usilie opevniť Lukačovce, chcela tu utvoriť opozičnú bodku predmostie Mlakovca rieke Váhu, a ťeleničenemu vrchu Leopoldov, lenže sa prepocítili v čase, a v podielaní v červenej armády. Na tieto práce bol zohnatý lud z celeho okolia, pracovaly tu Ladia z Pastuchova, Vašardia (teraz Tchovište) a Krasáč, z Kapinice, bol vydani rozkaz: každý občan schopný práce od 16. rokov až do 70. a tiež aj slobodne dierky a ženy sa povinny na týchto obranných pracach zúčastniť. Pracovalo sa pod dozorom Nemeckej ozbrojenej armády, mali svojich tlumočníkov a tunajších občanov, ktorí tiež boli postaveni na úroveň dozorcov, bolo vela dozorcov ale aj tak nemohli pretvoriť náladu ludu ktorá ľa vzrávia viac a viac sa prejavovala v odpor proti vostrelcom, trebať bol lud hnaty do práce od dozorcov nijako sa v práci neponáhlal, ba mnogí sa na pracovisko ráno príšiel dať zapisat že ide do práce a potom nepozorované sa stratil a celý deň sa skryval nepracoval, aktory aj nemohol opustiť pracovisko, pracoval len tak že tam bol, robilo sa tak na predlženie času, a preto záklosi, bunkery, hradce, neboli na čas dohotovené, dozor majuci dostojnice riadili aby to ľuďom skor bolo urobene, ale nie nepomohlo, Sovietska armáda a celý front tak rýchlo príšiel že do toho vrarila armáda SSSR, a rozvratila všetky plány

201

Nemeckej armady. Tisova a Tukova vláda vysívala Slovensku
pospolitosť aby pomohala Hitlerovej armáde bojovať proti
bolševikom SSSR a slovenskym komunistom a partizanom.
ale ich vyzve sa už len každy vismiel, a komu hrozilo
nebezpečenstvo prenásledovania utiekol do hor k parti-
zánom, alebo sa skryl na neznáme miesto a tam pre-
čakal koniec vojny, ale mnohí ktorí neuposlechli vyzvu
pomahat Hitlerovcom hlavne mladí branci ktorí boliverbo-
vany proti partizanom pretože neuposlechli narukovať
asi 15 januára 1945 dalo si ich Gestapo nastúpiť na ve-
rejné priestranstvo pred obchodné domi a pod bodáky
a automaty ich na polo bosich, polo oblečených hnalo do
Nitry pôsi dostrtuhej zime snehu bolo asi na 10 cm. napa-
daneho, boli medzi nimi Michal Matejčík, Ľubomír František
Čelo František, Čapek František a iní - počtom asi 20 boli me-
di nimi aj s Pastuchovou, Trhovistom, Kerasík, ktorý doma
nie netušiac prišli pracovať na záкопi sem do Lukáčio-
vici a od tialto boli vratiť gestapom do Nitry. Tiehto ma-
dych mužov nenechali dlho v Nitre, ale už na tretý deň
ich zobraťi na vlak a odvezli do Nemecka na prácu kde
museli za veľmi ťažkych podmienok viac hladny ako na
syteni ťažko pracovať, pod prísnim dozorom Gestapa
a esesákov Nemeckich, až pokym ich neoslobodila

červena armada SSSR. Na jar 1945. každym dňom
úmenie kanonov, a bombardovanie s letadiel sa ozvala
blíšie a blíšie, každy trošol ako to len skončí, a keď?

28. marca 1945. bolo silno bombardované a veľmi pos-
kodené starobile mesto Nitra bolo silno zasiahnuté aj
civilné obyvateľstvo počítalo sa na 1.200. zabitých,

Nemecká armada utekala a brala zo sebou všetko čo sa
len vráťalo, najviac obilie na chleba a dobytok na mäso
za sebou nám nechávala holi spust, bledu a hlad, a
zobraly z obce takmer všetky koňe, na ktorých im museli
sami občania odvážať narabované veci, dva dni pred
príchodom frontu sa z obce vorilo obilie na stanicu
Andáč zo skladov a bolo posielane do Nemecka,

Priehod bojo-
vej linie cez obec
Lukačovce

Pamätným dňom pre Lukačovce zostane deň 1.-
April 1945. práve na ten deň padol sviatok Veľkonoč-
ní deň predtým v sobotu bol veľký shon v obci Nemecká
armada sa balila a utekala z obce, s biskupskejho majera
vrali všetky koňe, voze, taktiež volaj a vozmi, naložili na
ne obilie, skočmi a volni nemal kto iet, lebo robstvo
sa schovalo, tak muselo iet vojsko snima, Taktiež aj od
rolníkov zobrať koňe, rolnici museli odvážať dostojaňkov
ich narabované veci, a takto utekali z obce takže po
ich odchode nezostalo skoro nič koní, a vôle vobeč

nerošaly, kône nostaly iba tie bôre boli skovane v stodole
 U v sobotu predvečerom dopadli prve strely sovietskych ka-
 manov do obce neurobili ťiadnej īkody, dopadli daleko za
 obec smerom na Košáriku tade utekalo Nemecké vojsko,
 bol to ako požiar oslobodenia, veľier bol veľmi rušny
 zbitky Nemeckej armady pochodovaly, hnalý pred sebou
 dobytok, kravy a mlady dobytok, taktiež mladé kone īo
 pobraly od slovenských rolníkov, no stima narabovanima
 veciam a zo všetkym daleko neusíli, lebo na severnom
 slovensku ich červena armáda zaskočila tak īe tam ne-
 chaly všetko, a boli sada īe sa niektoym podarilo utiecť
 sholyma rukami, tam nechaly aj Lukáčovské kone, a voly
 po prechode frontu istli si ich vrátiť, (vráťme sa do obce)
 celiu noc bola streľba na okoli, najviac medzi Alekšin-
 ciami a Ríšnovciami, nad našou obcou celiu noc lie-
 talo jedno lietadlo lietalo smerom na Pastuchov, Hlo-
 hovec, zhadrzuje tam svoj náklad bomby a vracia sa pre-
 novy náklad a rase to iste sa opakovalo, takto preletelo
 nad našou obcou aspoň desaťkrát, Ľudia boli po skryva-
 ni u krytoch, ktoré si pripravovaly už dlhšiu īas pred fron-
 tom, po dedine nikto nechodil, celá obec je schovana pod
 remu v bunkroch a hrozou očakáva akoraz to len skončí
 nad tanom t.j. v nedelu začala streľba nadobnom konci

deolini, zjarił sa prvý predvoj sovietskej armády, streľanie sa rozmnovalo, a už okolo jednej hodiny bola naša obec od fašistických vatrelovcov oslobodená sovietskou červenou armádou, nepomohli nemcom ani protitankove rúkopi ani bunkery, a hradre, Sovietská armáda sa valila cez našu obec ako jedna mohutná riáva ktorú nie je vstavať nikto pristaviť, lebo každého sordný ktorý sa jej do cesty po-
vy, ľudia si vydichli slobodne, po vychádzali s bunkerov a s obdivom hľadeli na výzbroj a techniku svojej oslobodi-
telky, a rozprávaly si o jej hrdinskom éine, v bojoch od Stalina
gradu až po nás, a už bolo iste že sa nerastaví až v
Berline. Občania súc ešte pred časom ukryti v bunkere alebo
niektorí v jame čo mal na krumple kde sa modlil ke Bohu, že
ked aj ešte majetok sa mu straty, zniči len aby mu aspoň ži-
vot rostal, teraz ked hráza už presla vŕhliádajú sa okolo
seba a tešia sa že sa im nič neničilo, takže obec vojno-
vima udalostami nebola veľmi poškodená, najvôsteňšia škoda
bola to že z obej boli vriate rájčinky (kone, voly) bolo až niekoľko
domov poškodených od striel a minometov, na ľudských životoch
straty nebolo ťažkých, iba jeden starší ľovek Pavol Trebi-
chalský bol ranený z automatickej pušky.

Sovietske vojsko prešlo cez obec ani sa nerastavilo
iba zadny voj a dielne tu ešte pár dni zostali tiež tu

zostaly s dobytkom v zálohe ktorý mali ustanoveny a majeri, pcháč
ne a kuchyne mali na dvore u Gašparika, tiež záloha bola uby-
tovana po domoch v obci,

271

Nemecká armada bola sorasená utiekala na všetky
strany, asi 20. vojakov sa vrádalo do rajatia, jedon nemecky vo-
jak svojmu zraneniu podlahol, zomrel, pochovali ho vedľa cesty
ako sa ide smerom do Trná, neskôr bol exhumovaný a pre-
nesený k pochovaniu na cintorín.

Po príchode frontu bolo treba orat, siat a nebola na čom
leba bolo len pár rolníkov ktorí si zachránili konie, ty si poma-
hali jedon druhému rasiť zaspiahly sa aj kravy a museli ro-
bit, ale zostal tu velkostatok biskupsky o výmere asi 450 ha, a
ten nemal vobec ani jedon pár ráprahu všetko mu nemali
robaly, a obsiat sa muselo, musela sa vyhlásiť pracovná vypo-
moc a donutit aj sedliákov ict robit tý orat, siat na velko-
statok (do majera), boli tu parne oráčky ale nímaly uhlia tak ne-
mohli robiť, poriadali zme sovietsku armádu o pomoc, aby nám
mohli auta doriešiť uhlie pre tie oráčky, včom nám z ochotou
pomohli a sami nám dorážali uhlie a kity, a takto sa nám
podarilo zvládnúť všetky práce jarne, vojna ešte trvala na
západе a mi zme si v mieri obrabali zem, orali a siali;

Správnu obec prevrátil do tiek revoluční narodny výbor
porostavajúci z členov Komunistickej strany a Demokratickej strany

za predsedu Niestreňho národného výboru bol menovaný občan Vojtech Ružička malorobník, za podpredsedu bol menovaný občan Mošat Michal robotník, taktosty bolo dost, aby treba este rásobovať armádu ktorá este bojovala s sovietskymi Hitlerovskej armádi na severnom Slovensku, ako aj starat sa výrobou v polnohospodárstve aby bolo všetko obsluhované, ako aj starat sa o bezpečnosť občianov proti rôznim bandám, ktoré sa potulovali po okoli, zatym učelom bola zriadená milícia, jej veliteľom bol Mošat Michal predsedu Komunistickej strany Slovenska, jeho zástupcom bol Ardon Michal (krajčír) milícia bola ozbrojená ubitovana bola na dome Kolomana Gašparika, byvali to dom odvlečených do nemeckej židov Schöffera.

1946

Konfiskácia
majetku občianov
nemeckej národnosti

Podla Košického vládneho programu bol všetkym občianom ktorí sa hlasili počas tváania takzv. slovenského štátu k nemeckej národnosti skonfiskovaný všetok majetok, kováči dobytok im zhabal Okresny národný výbor, keďže sme nedali tie museli zostať k tomu ročiam čo už pôvodne neli robili, do úvahy konfiskácie spadali iba majetky Heinricha Rolfsa a Bedricha Koldého, Niestreň národný výbor nebral menovanie za tak veľkú vinu že sa hlasili k nemeckej národnosti, lebo nikoho z občianov stým nepoškodili, a brial do úvahy polohujúcu okolnosť, a preto ani nepreviedol konfiskáciu tak dosledne aký by bol mal

preciest. Rolfes Heinrichovi bol skonfiskovaný majetok takto
 tria robotníci ktorí prečovali na tento majetok dostali
 po 5. ha, spolu 15. ha ostatok bol ponechaný pre rodinných pris-
 lušníkov. Bedřich Kolde nedočkal v Lukáčovciach príchod
 frontu ale utiekol a skryval sa na nernájomom mieste,
 a preto bol jeho majetok skonfiskovaný celý. Klostermann
 Korneliový Okresný národný výbor v Hlohovci skonfiskoval
 väčšiu časť hovádzia dobytok, aj koňe, jedna rodina bola vyvere-
 ná do Rakúska, rodina Roháčiková ako nemecká tyto
 nemali žiadneho majetku iba svoju biedu, taktiež tu-
 najšieho majetku spravca Artur Melchert sa cítil ie ne-
 paty medzi Slovákov ked predtým bol veľkým nemcom
 teraz utiekol a to sú do Rakúska, ostatnich nemecov
 O.N.V. v Hlohovci nariadil zaistit, jedného rána sa dosta-
 vil do obce členovia Narodnej bezpečnosti a všetkých mužov
 vrály do Hlohovca pod dozor, tam pracovaly asi 3 mesiace
 na odpratávaný rumovist po bombardovani, potom ich
 prepustili domov k svojim rodinám,

Prievoľby v oslobođenej vlasti boli na jar 1946 ročky 1946.
 boli to voľby este podla starého vzoru s prej ČSR. boli
 4. politické strany, a to: Komunisticka strana Slovenska
 Demokraticka strana, Social demokraticka strana,
 a Strana Práce, v Lukáčovciach posledne dve strany

Volebný boj
 medzi stranami
 DS, a KS

nemali zastúpenia, lebo tu nemali prívržencov. Teda boli to strany Komunistická a Demokratická, ktoré bojovali medzi sebou za získanie ľm viac hlasov, agitovalo sa všemožným spôsobom, kardinálna strana počas vysvetlovania svojho programu, valila a nadávala na proti stojácu strane až to omrzalo voličov, hlavne nádavkach sa vyznamenala Demokratická strana, pravda lebo do jej vedenia prenikly byvali príslušníci Hlinkovej slovenskej ľudovej strany a Hlinkovej gardy. a tyto ľudia veľmi sa obávali výtažtu komunistov, a preto sa nestíhali ani tých najsurovejších vymislených nádavkov, plakaty, letáky na ktorých boli posmešne karikatury, používaly na agitáciu proti Komunistickej strane, bráni domov, parkane a aj telegrafne a elektricke stĺpy boli oblepeny rôznobarevnými plakatami, ani v Komunistickej strane nespali, bránili sa útokom s Demokratickej strany hlavne posledný večer pred volbami vybor Komunistickej Ľedinskéj organizácie sa rišli a rykali kým sa všetko utýsi, a asi o jednej hodine vyslído dedini, s mnohom plakátom a letákmi, všetky plakaty s Demokratickej strany strhali a lepili svoje, pisali svápnom na parkane svoje hesla, na okná na dvere sa lepili male plakáty s císlami do dverov sa hádzali letáky, takže celá dedina bola rasipaná agitačnima plakátmi a letákmi.

Tak prišiel deň volby, vo volbách do poslaneckej snemomie

275

riskali väčinu Demokratická strana, týmto trufalosť jej prívržencov vstúpala, taktier pri obecnich volbách do národného výboru dostala demokratická strana 10 členov a komunistická 8 členov, podľa toho bol aj s demokratickej strany zvolený predseda miestneho národného výboru Štefan Čok, skomunistickej strany zástupeca predsedu MNV bol Michal Mošat, toto volebné obdobie v tieto roky bolo najhoršie, javil sa nedostatok siatstva, obuvy, a taktier potravín, bolo to všetko na pridel, na potraviny boli listky, boli ľudia ktorí tento nedostatok využívali a tajne predávali miku za veľmi vysokú cenu, rozmnožila sa šmelinárstvo, úrady všemožne zmenožňovaly šmelinárov, ale čím bol väčší nedostatok tým bol viac šmelinárov.

1947

Začalo sa súpravou cesty od kaštiela cez dedinu po obchodné domi až až do Alekšiniec, cesta bola dláždená kamenom a zavalovaná, pracovaly na nej miestny občania, Tento rok zhorsovala sa situácia tým že následkom veľkého sucha bola neiroda, to bola ešte katastrofa, obchod s obilím bol štátom viazaný, tak aj výroba obilia bola štátom predpisana a dodávky (kontingenty) sa musely štátu odovzdávať, odovzdávalo sa podľa toho kolko mal kto rôl t.j od há, na osobu bol pridel na rok 250 kkg. obilia na klub

Udalosti pred
Februárom 1948

to bol vy počet na osobu chleba, taktiež aj zemiaky boli na pridel, mäso, toho bol veľký nedostatok tiež bolo pridel Čím bola väčšia príčina, bieda, a nedostatok, tým bol evakuácia života, a nevhodnosť medzi politickými stranami, neprajníci pracujúceho ľudu úmelo rozostriávaly ľud, a sama vláda brzdila zásobovanie, robili sa sabotáže a kacie, čo malo malo za cieľ vysvetliť nepokoje, a poukázať že to vysvetlovať komunisti, a takto ich pred ľudom očiernit, ale neislo im to tak ako to oni chceli, ľud už dobre poznal a akých porušeních ťiel za pred Mnichovskoj Kasárovskej republike, ano tá smerovala celá politika demokratickej strany, v ktorej boli zahraniční väčšia státkáry, a fabrikanti, a tyto na rāzne sú svojich majetkov chceli zavrhnuť Hosičky vládny program, najradšej by boli všetkých komunistov povesali, a socializácie bank, fabrik, bani, robcov nechelj ani point, Komunisticky zástupci zriadili tiež boje s nímovo vláde, Boje medzi politickými stranami sa vystriedali tak, že prišlo k tomu že ministri mestských a banských ^{státnych} väčšia chceli prijať 5 predloh zákonov vystreľujúcich s Košického vládného programu, podaných súdáriskom ministrom polnok hospodárovo radej podala demisiu aby stym zrobili vládu, a nedôšlo k schváleniu týchto zákonov ktoré sa hajú aj na jejich majetky.

Tieto boje medzi politickimi stranami, a vo vláde boli 277
až do februara 1948. kedy sa urobil koniec ich šarapatenu,

Februárove udalosti v roku 1948 urobili aj v Lukáčovciach zmenu vo vedení obce, bol utvorený Aktívny výbor národného frontu na podnet dedinskéj organizácie Komunistickej strany ktorý zostavil nový miestny národný výbor v Lukáčovciach za jeho predsedu bol zvolený sudr. Michal Hosat.

Rok 1948. je rokom veľkých nedostatkov, lebo rok predchádzajúci t.j. 1947 bol rokom veľkého sucha, a tak aj neurody, a tak aj rokom hladu, čakala sa pomoc, a pomoc prišla Sovietsky svar (SSR) nám pomohol dodal nám obilie na chleba, mäso, a tiež k tomu obilie pre živočíšnu výrobu, aj do našej obce sa stej pomoci uslo, bola nám dana kŕma pre živočíchov, a to bolo seno, kukurica, struby, poskrutiny, taktiež listky na pridel obury a ľatstva ako aj ľatky na sáty, unás na dedine nebolo hladu, nebolo tak biedy, lebo vidi sa náslo čo to kríedeniu, sa dorobilo či to remiáky alebo zelenina, ovocie, ktoré nahradili ten nedostatok chleba, ale v mestách to bolo horšie, vychádzali na dediny a skupovaly si miuku na chleba mast, a väčšinu možne čo bolo kríedeniu velmi draho to platili, lebo niektorí nesvedomity ludia ludia velmi to predražovaly, a čo mali tyto robiť peniaze mali nuri platili boli rada ťa sa im podarilo niečo rohnat

1948.

k zjedneniu, a týmto začala kvitnúť šmelina, a ľudia si
 hneď veľmi rýchle navikli, je pravda že bola súradníctvom
 mi potieraná a prisťahnutý bol prísné trestany ako
 poškodzovateľ verejného rásobovania, ~~Ved bolo~~ všetko
 pridelované na osobu, boli poukazy na pôstaviny na
 obuv, na sústvo, Výroba bola tiež štátom viacana, t.j.
 planovaná, a tak hneď tiež dodávka štátu, a to: obilie
 mäso, vajíčka, mlieko, to boli hlavné produkty výroby ktoré
 sa k výžive ľudu potrebovaly, boli občania ktorí plne
 chapsali si plniť občianske povinnosti, ale boli aj taky
 radčej sa výhovorili že sa im neurodilo, aby nemuseli šta-
 tu dodat, ale na čierne za šmelinárske ceny predávať.

1949

Oprava cesty

Tento rok sa opravila cesta na stanici Andai
 2 km 300 m. dlhá, taktiež na stanovišti, tam by valováždi
 najviac blata ~~a~~ celej obci, upravila sa a vysipala z
 kamenom, nemali ~~sme~~ parní valcovou valcovat ten
 kamen, zatlačiť, takže si počícali parní oráčku a tá
 z jej širokyma kolesami to za valovala,

Adaptácia budov
 pre strednu školu
 a matersku školu

Bolo potrebné obnoviť školstvo, násilňači do
 mestianskej školy v počte asi 60. chodia do školy do
 Nitry, a do Hlohovca, čo bolo veľmi vyčerpávajúce,
 a unarne pre deti, a nákladne pre ich rodičov.
 tyto žiaci museli každý deň v zime v lete chodiť

3 kilometre pési na stanicu Andoč v krutej zime alebo v blate a to už každý deň ráno o 5 hodine v zime potme vychádzali z domu, pri novej školskej reforme mala byt zriadená mestanská škola v Aleksincích do ktorej mohli chodiť Žilčiai aj z Lukáčoviec ale nasi žiaci aby sa mohli vyučovať tu doma, za tým účelom sa z novej školy ~~z~~ museli vychodiť dve priečne steny, a takto sa rizikaly 2. učebne, čo postačovalo pre žiakov aby nemuseli do inej obce odchádzať do školy, zásluhu na tom má vtedajší narodny výbor,

Éste jedon problem k riešeniu bol, o šku a to bola materská škola, kde by boli mohli chodiť do školy nasi najmenši Žiačikovia, pri tejto sa nenašlo take porozumenie ako pri zriadení mestianky, na túto zme urobili po dedine zbierku, nebolo domu ďo li neboli dali na tento cieľ, ale pri zriadení materkej školy, ona trafiila sa na technické prekážky nebola peniazi na zakúpenie materiálu, zriadilo sa takže: dom Bedricha Koldeho ako nemca bol skonfiskovaný, tento dom po náležitej oprave bol zaradený na matersku školu, peniaze na materiál sa rizikali týmže sa predala stodola a peniaze utržene za nu boli použité na zakúpenie materiálu na adaptáciu tejto školy

takto na ľas bol problem zo školami vyriesený, no otarka školských miestnosti sa vynojuje znova, lebo žiakov stále pridáva, takže ţiaci musia striedavo dochádzať do školy.

Kultúrny dom a
jeho prechod pod
správu M.N.V.

Lukáčovská obec mala svoj kultúrny dom bol postavený v roku 1936, bol na ním nápis: Katolícky dom, za boha a za národ; tento dom slúžil všetkicom, tu sa odberovaly tančiné zábavy divadla a rôzne zhodre a manifestácie, doteraz ho využívala Hlinková Slovenská ludová strana a jej složky, pán farár Ján Klčo bol jeho tutor za používanie sa platila, peniare pán farár inkasoval posledne ľasi po príchode frontu dom skoro spustnul, používal ho ~~ko~~cheel a kedy cheel, a platit nikto necheel, preto bolo nutno ho zbrať pod správu M.N.V. a ustanovila sa nad nim správa, ktorá mala nad nim doroz, ako duchovny správca bol farár Ján Klčo, a z M.N.V. (miestny národný výbor) bol tam na doroz dosadený Michal Ardon (krajčír) tento bol zodpovedný za fotiádok v kultúrnom dome a tiež inkasoval dárky zo zábav a zábavných podujatí, peniare takto získané mali byť použité na rozšírenie kultúrnych miestnosti, peniare sa inkasovaly ale

ale nemal kto to kontrolovať, bolo to všetko ponechané
na ľubovoľne dvoch osôb, až na koniec vyslo na júvo Že
penari niesť, na osobný základ predsedu Sedinskej orga-
nizácie Ardon Michal sa prišiel že dekan Ján Klčo
od neho tie peniare pítať a on mu ich dal a to asi
43-45.000 kč. tieto peniare dekan Ján Klčo použil na
zakúpenie organov do kostola,

Po stupom času tančiace zábavy a divadla sa dost
často nerobily naša mládež veľmi začala naráste-
vať kvímy a hrávala sa tam na karty, bolo na čase
toto niejako zamedziť, preto sa prisko na mišlienku
zriadiť do kultúrneho domu kino kde by sa štyr-
krát do týždňa premietali filmy, a ihned sa prisko-
aj k realizácii tejto mišlienky, zakúpila satekla na
pristavenie kabini pre premietacie stroje, urobila sa
smluva s Československou filmovou spoločnosťou na dodá-
nie premietiacého stroja a dodávka filmov, takto bol
položený druhý základ vedačskej do kultúrneho života
mládež toto podujatie rada privítala, ale našli sa
aj odporečia, ktorým nie nebolo povolené sa robiť
pod vedením komunistickej strany, na koniec to tak
daleko prisko že nemal kto kabinu postaviť, nechel tam
nikto robiť, preto sa ujali práce členovia komunistickej

strany a spravili to v brigadnických hodinách, po dokončení týchto prác premietanie filmu, pomenili starý názov budovy na miesto nápisu: Katolícky dom, sa dal nápis, Kultúrny dom, prisľa zas iná ľátkosť - nemohol sa rohnat personal na obsluhu kina, to bola zastrasovania: rôznimi sankciami zo strany Žána Kleja ktorý sa nemohol niako uspokojiť stym že strátil vládu a moc nad Kultúrnym domom, konečne na veľké nahováranie, preveral správcovtvo nad kinom Ardon Michal, ako premietateľ filmu Tepliansky František ako pokladnička Ridičová Helena, a uvađračka a upratovačka kina Ridičová Rozália, po otvorení kina po karide premietanie filmu bolo obsadene vŕdi do posledného miesta,

Lukáčovská obec si plnila vŕdi dobre svoje občianske povinnosti voči štátu hlavne v dodávkach rolnických produktov, za čo dostala pochválne uránie, v roku 1949. sa rolnici dohodli že podpisu vytvorené a dodávkove smluvy manifestačne hromadne za tým účelom dostavili sa do obce svykupného podniku a zástupcovia spoverenictva a strany,

26. II. 1949. bola v Lukáčovciach veľká slávnosť v Kultúrnom dome došlo k tomu že sa hromadne a

Hromadne a slávnostne podpisovanie vytvorených smluv

400

manifestačne podpisovaly výrobne a dodávkove smluvy
na túto slávnosť sa dostavili ako hostia:

Josef Šoltés, poverenik výživy z Bratislavy
Jozef Lietavec predsedajúci krajského národného výboru.
v Nitre

Vincent Sibilla predsedajúci ONV a Hlohovca
zastupcovia krajského výboru KSS.

Zastupcovia okresného výboru KSS.

Pánmi svätočne oblečení priistupovaly k stolom a
ukonali občiasku povinnost podpisovať smluvy.

Sala kultúrneho domu nebola vstavae prijatá všetkých
účastníkov takže polovic ich musela vonku zostať.

Hostor ako aj všetkých prítomných privítal pred-
sedu MNV s. Mošáta Michala, a po krátkom prelovere odov-
zdal slovo s. poverenikovi s. Šoltésovi, s. Šoltés hovoril
o politickej a hospodárskej situácii doma a v zahraničí
hlavne sa zaobierať s otázkou rásobovania, ponom
sa ujal slova s. Lietavec, a nakočee s. Sibilla,
po skončení prejavov predsedajúci MNV s. Mošáta Michal
podakoval v mene občinov za ich prejav a povzbudive
slova, na ukončenie priál im dobro a veselu zábavu
medzi občianstvom. Zahrala hudba a následne dievčata
ako prvek do tanca brali hostor, zábava trvala

trvala do polnoci, potom sa hostia odobrali od občianov a sa vrátili do svojich domov. Medzi tanečnú zábavu občanov rolnici podpisovali dodákové a rybárske smluvy zo štátom.

1950
Katolická akcia

Počas takzvanej katolickej akcie vznikly aj v Lučáčovciach nepokoje, neobejšlo to ani našu obec, pri tejto akcii mali duchovní (farári predstavenci cirkev) zložiť slub vernosti Ľudovo-demokratickemu riadeniu v Československej republike, proti tomuto sa cirkerná vrchnosť ohradila a odoperala poriadavku štátu, ba rozposlala „pastiersky list“ po všetkých farách aby bol veriacim v nedelu v kostole precítaný, berredo mia cirkevného referátu pri ONV. preto úradí súťaží pastierského ~~listu~~ kostoloch pre jeho vadny obsah zakáraly preto ale mnohi farári zakázali úradov neuposlechli a list v nedelu v kostole precíitali; čím sa dopustili trestného činu, úrady chceli použiť trestných sankcií proti niektorým farárom, bud ale zle informovaný od neprajníkov štátu/zakázali sa rozširovať chyzy že všetkých cirkevných hodnostárov ako farárov idu úradzovať kostole zbrať na skladistiú, a rovine postavil sa na odpovedať hlasal že si farárov trestat nedá, ani kostol že neda prerobiť na skladistiú, myne boli vysvetlovanie